

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 15 вересня 2021 р. № 957
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 5 лютого 2026 р. № 129)

ПОРЯДОК
організації інклюзивного навчання
у закладах загальної середньої освіти

1. Цей Порядок визначає організаційні засади інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами за інституційною (очною (денною, вечірньою), дистанційною) формою здобуття освіти у закладах загальної середньої освіти всіх типів та форм власності (далі — заклади освіти).

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану організація освітнього процесу може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання.

Дія цього Порядку не поширюється на спеціальні класи закладів загальної середньої освіти; спеціальні школи та навчально-реабілітаційні центри, крім інклюзивних класів, утворених у них на період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану.

2. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

адаптація змісту навчального предмета (інтегрованого курсу) — зміна методів і способів навчання, рівня складності завдань з урахуванням індивідуальних потреб учнів з особливими освітніми потребами без зміни загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;

медіатека — бібліотека цифрових носіїв інформації або комп'ютерного та мультимедійного обладнання, підключеного до Інтернету, що використовується під час освітнього процесу;

модифікація змісту навчального предмета (інтегрованого курсу) — зміна змісту (шляхом спрощення, виключення, об'єднання тощо) навчання з урахуванням особливих освітніх потреб учнів із зміною загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;

оцінка потреби учня в наданні підтримки (далі — оцінка) — процес визначення потреби учня в наданні йому підтримки в освітньому процесі та її рівня;

рівні підтримки — обсяг тимчасової або постійної підтримки учнів в освітньому процесі відповідно до їх особливих освітніх потреб, що надається в закладі освіти;

ресурсна кімната (ресурсний осередок) — спеціально облаштована кімната (частина кімнати, класу, приміщення об'єкта фонду захисних споруд цивільного захисту), що має відповідний розподіл функціональних зон, призначена для розвитку учнів з особливими освітніми потребами, гармонізації їх психоемоційного стану та психологічного розвантаження, проведення (надання) індивідуальних та/або групових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг).

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту”.

3. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування та заклади освіти створюють для учнів з особливими освітніми потребами умови для здобуття освіти на рівні з іншими здобувачами освіти шляхом:

належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного, методичного забезпечення закладів освіти;

підвезення учнів до закладів освіти та у зворотному напрямку;

створення безпечного освітнього середовища та умов для безперешкодного доступу до будівель, споруд, приміщень, прилеглої території закладів освіти;

забезпечення необхідними допоміжними засобами для навчання, що дають змогу опанувати освітню програму, відповідно до Порядку забезпечення допоміжними засобами для навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1289 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 2, ст. 85);

створення відповідної матеріально-технічної та навчально-методичної бази, зокрема необхідних навчально-методичних і навчально-наочних посібників, підручників, навчально-дидактичного та ігрового обладнання;

облаштування та обладнання ресурсної кімнати (ресурсного осередку) та медіатеки;

утримання відповідного штату працівників та залучення у разі потреби додаткових фахівців, зокрема асистента вчителя, асистента вихователя групи подовженого дня, вчителя-дефектолога та інших працівників;

залучення фахівців (із числа працівників закладу освіти та/або додатково залучених фахівців) для надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) відповідно до потреб учнів.

4. Зарахування учнів з особливими освітніми потребами до закладу освіти здійснюється відповідно до порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого МОН.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану для організації інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми

потребами (зокрема з числа тих, що вимушено змінили адресу задекларованого/зареєстрованого місця проживання (перебування) внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України) батьки (один з батьків) або інші законні представники (один із законних представників) подають до закладу освіти особисто, поштою або через визначену засновником закладу освіти електронну комунікаційну систему копії документа, що посвідчує особу (в разі наявності), та висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини.

5. Керівник закладу освіти на підставі заяви про зарахування/організацію інклюзивного навчання, поданої одним з батьків (інших законних представників) учня з особливими освітніми потребами особисто, поштою або через визначену засновником закладу освіти електронну комунікаційну систему, висновку інклюзивно-ресурсного центру утворює інклюзивний клас та організовує інклюзивне навчання з урахуванням рівня підтримки, рекомендованого інклюзивно-ресурсним центром.

Інклюзивний клас утворюється в обов'язковому порядку за наявності однієї такої заяви для учнів, які потребують другого — п'ятого рівня підтримки. Для учнів, які потребують першого рівня підтримки, інклюзивний клас не утворюється.

6. Кількість учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі повинна становити не більше трьох осіб, з яких:

не більше одного учня, який потребує четвертого чи п'ятого рівня підтримки;

не більше двох учнів, які потребують третього рівня підтримки;

не більше трьох учнів, які потребують другого рівня підтримки.

Учні, які потребують першого рівня підтримки, розподіляються між класами без урахування кількості таких осіб.

Ця норма застосовується також під час формування з'єднаного класу (класу-комплекту).

За умови наявності в населеному пункті одного закладу освіти кількість учнів, визначена цим пунктом, не застосовується.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану гранична кількість учнів з особливими освітніми потребами, які потребують четвертого чи п'ятого рівня підтримки, становить не більше двох осіб в одному інклюзивному класі, кількість учнів, які потребують другого чи третього рівня підтримки, — не більше п'яти осіб в одному інклюзивному класі.

Заклад освіти не може відмовити в організації інклюзивного навчання учня з особливими освітніми потребами та утворенні інклюзивного класу.

У разі перевищення визначеної цим пунктом кількості учнів з особливими освітніми потребами та відсутності можливості відкриття

додаткового інклюзивного класу орган, у сфері управління якого перебуває заклад освіти, пропонує батькам (іншим законним представникам) учнів перелік закладів освіти, максимально доступних і наближених до місця їх проживання (перебування), а також сприяє зарахуванню дітей з особливими освітніми потребами до обраних батьками (іншими законними представниками) закладів освіти.

7. Для учнів, які потребують підтримки в освітньому процесі, керівник закладу освіти утворює команду психолого-педагогічного супроводу (далі — команда супроводу) та забезпечує її роботу в закладі освіти.

Організація роботи команди супроводу здійснюється відповідно до примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу учня з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої освіти, затвердженого МОН. До складу команди залучаються фахівці інклюзивно-ресурсного центру.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану засідання команди супроводу можуть проходити в режимі реального часу (он-лайн) та/або у змішаному очно-дистанційному форматі.

8. Освітній процес для учнів з особливими освітніми потребами у закладі освіти організовується з урахуванням висновку інклюзивно-ресурсного центру, категорії (типу) особливих освітніх потреб (труднощів), ступеня їх прояву, рівня підтримки, визначеного згідно з додатком 1, та індивідуальної програми розвитку.

9. Для надання підтримки учням, у яких виникають труднощі під час навчання, керівник закладу освіти на підставі письмової заяви одного з батьків (іншого законного представника) учня, що складається в довільній формі, та рішення команди супроводу про надання підтримки, зафіксованого у протоколі оцінки потреби учня в наданні підтримки у закладі освіти за формою згідно з додатком 2, або висновку інклюзивно-ресурсного центру приймає рішення про надання підтримки першого рівня.

Припинення надання підтримки першого рівня здійснюється за рішенням команди супроводу та/або письмовою заявою одного з батьків (іншого законного представника) учня.

10. З метою забезпечення індивідуалізації освітнього процесу для учнів з особливими освітніми потребами, які потребують підтримки першого — п'ятого рівня, відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру та/або результатів оцінки командою супроводу потреби учня в наданні підтримки та індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю (за наявності) протягом місяця складається індивідуальна програма розвитку.

Індивідуальна програма розвитку розробляється командою супроводу, склад якої затверджується наказом керівника закладу освіти, підписується всіма членами команди супроводу, зокрема одним з батьків (іншим

законним представником) учня, та затверджується керівником закладу освіти.

Індивідуальна програма розвитку складається на навчальний рік, переглядається не рідше ніж двічі на рік (за потреби частіше) з метою її коригування.

Індивідуальна програма розвитку зберігається в особовій справі учня не менше ніж три роки, а також обліковується у системі автоматизації роботи інклюзивно-ресурсних центрів.

За потреби батьки (інші законні представники) учня можуть отримати копію індивідуальної програми розвитку.

У разі відрахування, переведення учня до іншого закладу освіти копія індивідуальної програми розвитку подається батьками (іншими законними представниками) учня до закладу освіти, де він продовжить здобуття освіти.

У разі відвідування учнем з інвалідністю реабілітаційної установи індивідуальна програма розвитку узгоджується з індивідуальним планом комплексної реабілітації (абілітації) в такій установі.

Індивідуальна програма розвитку для учнів з особливими освітніми потребами, які потребують підтримки першого рівня, складається у визначеній закладом освіти формі та повинна містити загальну інформацію про учня, інформацію про особливості та динаміку його розвитку, особливості засвоєння освітньої програми (її окремих освітніх компонентів) та потреби в її адаптації, виборі методів, прийомів та засобів навчання, навчальних матеріалів.

Форма індивідуальної програми розвитку для учнів з особливими освітніми потребами, які потребують підтримки другого — п'ятого рівня, визначена у додатку 3.

11. Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) учням з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до індивідуальної програми розвитку з урахуванням рекомендацій інклюзивно-ресурсного центру.

Психолого-педагогічні послуги спрямовуються на організацію освітнього процесу та забезпечення розвитку учнів з особливими освітніми потребами і надаються педагогічними працівниками закладу освіти та/або додатково залученими фахівцями. Надання таких послуг може здійснюватися у формі індивідуальних та/або групових занять.

Корекційно-розвиткові послуги (допомога) надаються у формі занять, які проводяться фахівцями із числа педагогічних працівників, посади яких введено до штатного розпису закладу освіти, та/або додатково залученими фахівцями, які здобули вищу освіту ступеня/освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра, спеціаліста або магістра за спеціальностями “Спеціальна

освіта (за спеціалізаціями)”, “Корекційна освіта (за нозологіями)”, “Дефектологія”.

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття можуть проводитися в індивідуальній чи груповій формі, яка визначається командою супроводу з урахуванням категорії (типу) особливих освітніх потреб (труднощів) учня, зазначених у висновку інклюзивно-ресурсного центру.

Кількість учнів з особливими освітніми потребами під час групових занять становить від двох до шести з урахуванням їх індивідуальних особливостей розвитку.

Для проведення занять у груповій формі можуть утворюватися міжкласні групи.

Тривалість індивідуальних психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять становить від 20 до 25 хвилин, а групових — від 35 до 40 хвилин.

Керівник закладу освіти або уповноважена ним особа складають та затверджують розклад проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг).

Розклад таких занять (послуг) складається з дотриманням вимог санітарного законодавства з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку учнів, узгоджується з розкладом уроків класу та затверджується керівником закладу освіти і не може призводити до перевантаження учнів.

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Факт проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) фіксується у журналі обліку проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг), форма якого визначена у додатку 3¹ до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. № 88 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 19, ст. 531; 2025 р., № 91, ст. 6384).

Зазначений журнал ведеться в паперовій або електронній формі відповідальними працівниками.

Батьки (інші законні представники) учня підтверджують факт проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) у паперовій або електронній формі.

12. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття можуть проводитися у ресурсній кімнаті (ресурсному осередку), медіатеці закладу освіти тощо.

Для учнів, які потребують тимчасового психологічного розвантаження або усамітнення, в ресурсній кімнаті (ресурсному осередку) створюється окрема зона, яка використовується незалежно від розкладу занять.

Ресурсна кімната (ресурсний осередок) може використовуватися усіма учнями закладу освіти.

Учні можуть перебувати в ресурсній кімнаті (ресурсному осередку) та медіатеці винятково у супроводі педагогічних працівників, асистента учня або залученого фахівця, який проводить додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття.

13. Умови оплати праці фахівців за проведення (надання) психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) та перелік фахівців, які можуть їх проводити (надавати) у закладах освіти, визначено Порядком та умовами надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. № 88.

14. Для учнів з особливими освітніми потребами, які потребують підтримки другого — п'ятого рівня, складається індивідуальний навчальний план (за потреби).

Індивідуальний навчальний план повинен містити найменування закладу освіти, прізвище та власне ім'я учня, клас, в якому він навчається; перелік навчальних предметів (інтегрованих курсів), загальний обсяг навчального навантаження та кількість годин на тиждень для вивчення навчального предмета (інтегрованого курсу), кількість годин корекційно-розвиткових занять за напрямками, а також гранично допустиме тижневе навантаження на учня.

Індивідуальний навчальний план складається командою супроводу за участю педагогічних працівників, які викладають навчальні предмети (інтегровані курси), затверджується керівником закладу освіти та підписується одним з батьків (іншим законним представником) учня.

15. Інклюзивне навчання учнів здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти з використанням адаптації та/або модифікації змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів) з урахуванням їх особливих освітніх потреб та особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу.

Адаптація/модифікація змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів) здійснюється педагогічними працівниками, які викладають навчальні предмети (інтегровані курси), протягом навчального року.

Інформація про адаптацію/модифікацію змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів), очікувані результати навчання та особливості

проведення оцінювання оформлюється згідно з додатком 4 та додається до протоколу підсумкового засідання команди супроводу.

16. У разі утворення інклюзивного класу до штатного розпису закладу освіти вводиться посада асистента вчителя, посадові обов'язки якого визначаються його посадовою інструкцією, що затверджується керівником закладу освіти відповідно до вимог законодавства.

В освітньому процесі індивідуальні соціальні та соціально-побутові потреби учня з особливими освітніми потребами забезпечує асистент учня. Асистентом учня може бути один з батьків (інший законний представник), особа, уповноважена ним, або соціальний робітник, що надає соціальну послугу із супроводу під час інклюзивного навчання.

Умови допуску асистента учня з особливими освітніми потребами до освітнього процесу для виконання його функцій та вимоги до нього визначаються МОН.

17. Тривалість здобуття початкової та базової середньої освіти учнями з особливими освітніми потребами може бути продовжена відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 585 “Про встановлення тривалості здобуття повної загальної середньої освіти особами з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти” (Офіційний вісник України, 2003 р., № 17, ст. 776).

18. Учні з особливими освітніми потребами за заявою одного з батьків (іншого законного представника) зараховуються до групи подовженого дня. Утворення та організація діяльності груп подовженого дня у державних та комунальних закладах загальної середньої освіти здійснюється відповідно до порядку, затвердженого МОН.

Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу для учнів з особливими освітніми потребами четвертого і п'ятого рівня підтримки та учнів з інтелектуальними, соціоадаптаційними труднощами другого — п'ятого рівня підтримки в інклюзивній групі подовженого дня забезпечує асистент вихователя.

Педагогічне навантаження на ставку асистента вихователя групи подовженого дня становить 25 годин на тиждень.

19. Оцінювання результатів навчання учнів з особливими освітніми потребами здійснюється у порядку, визначеному МОН.

20. Після завершення навчання учні з особливими освітніми потребами відповідно до рівня здобутої загальної середньої освіти отримують документи про освіту державного зразка згідно із зразками документів про загальну середню освіту, затвердженими МОН.

21. Заклади освіти організовують інклюзивне навчання учнів з особливими освітніми потребами за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством.

РІВНІ ПІДТРИМКИ
в освітньому процесі в закладах загальної середньої освіти

Ступені прояву труднощів	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізми її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Проведення оцінювання
Перший рівень							
Труднощі I ступеня прояву (поодинокі, незначні)	наявність бар'єрів в одній або кількох сферах розвитку, що перешкоджають успішному функціонуванню (розвитку/навчанню/взаємодії/ігровій діяльності/мобільності) в закладі загальної	наявність рішення команди психолого-педагогічного супроводу про надання підтримки першого рівня надання учням підтримки в освітньому процесі педагогічними працівниками закладу загальної середньої освіти проведення консультування учасників освітнього	без додаткового фінансування	заява одного з батьків (іншого законного представника) учня висновок інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності) утворення керівником закладу загальної	розроблення та виконання індивідуальної програми розвитку використання в освітньому процесі відповідних матеріалів, засобів, методів, форм роботи психологічний супровід учня проведення уроків за розкладом класу	без закупівлі допоміжних засобів навчання	згідно із загальними критеріями оцінювання

Ступені прояву труднощів	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізми її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Проведення оцінювання
	середньої освіти потреба у створенні незначних пристосувань освітнього середовища	процесу, зокрема батьків (інших законних представників) учнів здійснення психологічного забезпечення освітнього процесу надання учням у разі потреби логопедичних послуг забезпечення незначних пристосувань освітнього середовища		середньої освіти команди психолого-педагогічного супроводу проведення командою психолого-педагогічного супроводу оцінки потреби учня в підтримці в освітньому процесі			
Другий рівень							
Труднощі II ступеня прояву (труднощі легкого	наявність бар'єрів у різних сферах розвитку, що	наявність висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-	згідно з індивідуальною програмою розвитку (проведення (надання)	заява одного з батьків (іншого законного представника) учня	розроблення та виконання індивідуальної програми розвитку та індивідуального	відповідно до потреб учня, зазначених в індивідуальній програмі розвитку	згідно із загальними критеріями оцінювання згідно із загальними

Ступені прояву труднощів	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізми її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Проведення оцінювання
ступеня прояву)	перешкоджають успішному функціонуванню (розвитку/навчанню/взаємодії/ігровій діяльності/мобільності) в закладі загальної середньої освіти	педагогічну оцінку розвитку дитини утворення інклюзивного класу консультування учасників освітнього процесу фахівцями інклюзивно-ресурсного центру або іншими вузькопрофільними фахівцями (за потреби) проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) забезпечення пристосувань	додаткових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) та закупівля допоміжних засобів для навчання) здійснення відповідно до законодавства доплати педагогічним працівникам та оплата праці асистента вчителя оплата праці асистента вихователя групи подовженого дня (для учнів із соціоадаптаційними та	висновок інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини утворення керівником закладу загальної середньої освіти команди психолого-педагогічного супроводу прийняття за потреби командою психолого-педагогічного супроводу разом із фахівцем інклюзивно-ресурсного центру та за	навчального плану адаптація змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів), модифікація змісту окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) (за потреби) використання в освітньому процесі відповідних засобів, методів, форм роботи психологічний супровід учня проведення (надання) одного або двох додаткових	закупівля засобів у межах 10 відсотків загальної суми фінансової підтримки	критеріями оцінювання з адаптацією процесу оцінювання та/або змісту навчання відповідно до індивідуальних потреб учня відповідно до індивідуальних навчальних цілей (для учнів, навчання яких здійснюється з модифікацією змісту навчального предмета (інтегрованого курсу)

Ступені прояву труднощів	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізми її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Проведення оцінювання
		освітнього середовища	інтелектуальними труднощами)	погодженням із батьками (іншими законними представниками) учня рішення про зміну рівня підтримки з урахуванням динаміки розвитку учня (виключно в межах суміжного рівня)	психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) на тиждень проведення уроків за адаптованим розкладом		
		забезпечення допоміжними засобами навчання					
		наявність асистента вчителя					
		наявність асистента вихователя групи					
		подовженого дня (для учнів із соціоадаптаційними та інтелектуальними труднощами)		укладення цивільно-правових договорів із фахівцями, які проводять (надають) додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття (послуги)			

Ступені прояву труднощів	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізми її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Проведення оцінювання
				введення штатної одиниці асистента вчителя			
				введення штатної одиниці асистента вихователя групи подовженого дня (для учнів із соціоадаптаційними та інтелектуальними труднощами)			
Третій рівень							
Труднощі III ступеня прояву (труднощі помірного ступеня прояву)	наявність бар'єрів у різних сферах розвитку, що перешкоджають успішному функціонуванню (розвитку/	наявність висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини утворення інклюзивного класу	згідно з індивідуальною програмою розвитку (проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових	заява одного з батьків (іншого законного представника) учня висновок інклюзивно-ресурсного центру про комплексну	розроблення та виконання індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану адаптація змісту навчальних предметів	відповідно до потреб учня, зазначених в індивідуальній програмі розвитку закупівля обладнання у межах 20 відсотків	згідно із загальними критеріями оцінювання згідно із загальними критеріями оцінювання з адаптацією процесу

Ступені прояву труднощів	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізми її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Проведення оцінювання
	навчанню/ взаємодії/ ігровій діяльності/ мобільності) в закладі загальної середньої освіти	консультування учасників освітнього процесу фахівцями інклюзивно-ресурсного центру або іншими вузькопрофільними фахівцями (за потреби) проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) забезпечення пристосувань освітнього середовища забезпечення допоміжними засобами навчання	занять (послуг) та закупівля допоміжних засобів для навчання) здійснення відповідно до законодавства доплати педагогічним працівникам оплата праці асистента вчителя оплата праці асистента вихователя групи подовженого дня (для учнів із соціоадаптаційними та інтелектуальними труднощами) оплата соціальної послуги із супроводу під час	психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини утворення керівником закладу загальної середньої освіти команди психолого-педагогічного супроводу прийняття за потреби командою психолого-педагогічного супроводу разом із фахівцем інклюзивно-ресурсного центру та за погодженням із батьками (іншими законними представниками)	(інтегрованих курсів), модифікація змісту окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) (за потреби) використання в освітньому процесі відповідних засобів, методів, форм роботи психологічний супровід учня проведення (надання) трьох або чотирьох додаткових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових	загальної суми фінансової підтримки	оцінювання та/або змісту навчання відповідно до індивідуальних потреб учня відповідно до індивідуальних навчальних цілей (для учнів, навчання яких здійснюється з модифікацією змісту навчального предмета (інтегрованого курсу))

Ступені прояву труднощів	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізми її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Проведення оцінювання
		наявність асистента вчителя наявність асистента вихователя групи подовженого дня (для учнів із соціоадаптаційними та інтелектуальними труднощами) наявність асистента учня (відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру)	інклюзивного навчання (відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру)	учня рішення про зміну рівня підтримки з урахуванням динаміки розвитку учня (виключно в межах суміжного рівня) укладення цивільно-правових договорів із фахівцями, які проводять (надають) додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття (послуги) введення штатної одиниці асистента вчителя	занять (послуг) на тиждень проведення уроків за адаптованим розкладом		

Ступені прояву труднощів	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізми її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Проведення оцінювання
--------------------------	---------------------	------------------------------	------------------------	---	---	--	-----------------------

введення штатної одиниці асистента вихователя групи подовженого дня (для учнів із соціоадаптаційними та інтелектуальними труднощами)

укладення договору про участь асистента учня з особливими освітніми потребами в освітньому процесі

Ступені прояву труднощів	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізми її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Проведення оцінювання
Четвертий рівень							
Труднощі IV ступеня прояву (труднощі тяжкого ступеня прояву)	наявність бар'єрів у різних сферах розвитку, що перешкоджають успішному функціонуванню (розвитку/навчанню/взаємодії/ігровій діяльності/мобільності) в закладі загальної середньої освіти	наявність висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини утворення інклюзивного класу консультування учасників освітнього процесу фахівцями інклюзивно-ресурсного центру або іншими вузькопрофільними фахівцями (за потреби) проведення (надання) додаткових психолого-	згідно з індивідуальною програмою розвитку (проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) та закупівля допоміжних засобів для навчання) здійснення відповідно до законодавства доплати педагогічним працівникам, оплата праці асистента вчителя	заява одного з батьків (іншого законного представника) учня висновок інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини утворення керівником закладу загальної середньої освіти команди психолого-педагогічного супроводу прийняття за потреби	розроблення та виконання індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану адаптація та/або модифікація змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів) використання в освітньому процесі відповідних засобів, методів, форм роботи психологічний супровід учня	відповідно до потреб учня, зазначених в індивідуальній програмі розвитку закупівля обладнання у межах 35 відсотків загальної суми фінансової підтримки	згідно із загальними критеріями оцінювання згідно із загальними критеріями оцінювання з адаптацією процесу оцінювання та/або змісту навчання відповідно до індивідуальних потреб учня відповідно до індивідуальних навчальних цілей (для учнів, навчання яких здійснюється з модифікацією

Ступені прояву труднощів	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізми її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Проведення оцінювання
		педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) забезпечення пристосувань освітнього середовища забезпечення допоміжними засобами навчання наявність асистента вчителя наявність асистента вихователя групи подовженого дня наявність асистента учня (відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру)	оплата праці асистента вихователя групи подовженого дня оплата соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання (відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру)	командою психолого-педагогічного супроводу разом із фахівцем інклюзивно-ресурсного центру та за погодженням із батьками (іншими законними представниками) учня рішення про зміну рівня підтримки з урахуванням динаміки розвитку учня (виключно в межах суміжного рівня) укладення цивільно-правових договорів із фахівцями, які	проведення (надання) п'яти або шести додаткових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) на тиждень проведення уроків за адаптованим розкладом		змісту навчального предмета (інтегрованого курсу)

Ступені прояву труднощів	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізми її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Проведення оцінювання
				проводять (надають) додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття (послуги)			
				введення штатної одиниці асистента вчителя			
				введення штатної одиниці асистента вихователя групи подовженого дня			
				укладення договору про участь асистента учня з особливими освітніми потребами в освітньому процесі			

Ступені прояву труднощів	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізми її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Проведення оцінювання
П'ятий рівень							
Труднощі V ступеня прояву (труднощі найтяжчого ступеня прояву)	наявність бар'єрів у різних сферах розвитку, що перешкоджають успішному функціонуванню (навчанню/ взаємодії/ ігровій діяльності/ мобільності) в закладі загальної середньої освіти	наявність висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини утворення інклюзивного класу консультування учасників освітнього процесу фахівцями інклюзивно-ресурсного центру або іншими вузькопрофільними фахівцями (за потреби) проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) та закупівля допоміжних засобів для навчання здійснення відповідно до законодавства доплати педагогічним працівникам оплати праці асистента вчителя	згідно з індивідуальною програмою розвитку (проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) та закупівля допоміжних засобів для навчання) здійснення відповідно до законодавства доплати педагогічним працівникам оплати праці асистента вчителя	заява одного з батьків (іншого законного представника) учня висновок інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку учня утворення керівником закладу загальної середньої освіти команди психолого-педагогічного супроводу прийняття за потреби командою психолого-	розроблення та виконання індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану адаптація та/або модифікація змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів) використання в освітньому процесі відповідних засобів, методів, форм роботи психологічний супровід учня проведення (надання) семи	відповідно до потреб учня, зазначених в індивідуальній програмі розвитку закупівля обладнання у межах 35 відсотків загальної суми фінансової підтримки	згідно із загальними критеріями оцінювання згідно із загальними критеріями оцінювання з адаптацією процесу оцінювання та/або змісту навчання відповідно до індивідуальних потреб учня відповідно до індивідуальних навчальних цілей (для учнів, навчання яких здійснюється з модифікацією змісту

Ступені прояву труднощів	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізми її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Проведення оцінювання
		розвиткових занять (послуг) забезпечення пристосувань освітнього середовища забезпечення допоміжними засобами навчання наявність асистента вчителя наявність асистента вихователя групи подовженого дня наявність асистента учня (відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру)	оплата праці асистента вихователя групи подовженого дня оплата соціальної послуги із супроводу під час інклюзивного навчання (відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру)	педагогічного супроводу разом із фахівцем інклюзивно-ресурсного центру та за погодженням із батьками (іншими законними представниками) учня рішення про зміну рівня підтримки з урахуванням динаміки розвитку учня (виключно в межах суміжного рівня) укладення цивільно-правових договорів із фахівцями, які проводять (надають) додаткові психолого-	або восьми додаткових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) на тиждень проведення уроків за адаптованим розкладом		навчального предмета (інтегрованого курсу)

Ступені прояву труднощів	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізми її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Проведення оцінювання
				педагогічні та корекційно-розвиткові заняття (послуги)			
				введення штатної одиниці асистента вихователя			
				введення штатної одиниці асистента вихователя групи подовженого дня			
				укладення договору про участь асистента учня з особливими освітніми потребами в освітньому процесі			

ПРОТОКОЛ оцінки потреби учня в наданні підтримки у закладі освіти

Дата _____

Найменування закладу освіти _____

Клас _____

Прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) учня, який проходить оцінку _____

Сфера	Опис	Потреба в підтримці
Поведінкова		
Комунікативна		
Емоційно-вольова		
Опанування освітньої програми відповідного року навчання:		
читання та розуміння прочитаного		
математична грамотність		
письмо		
Мовленнєва:		
спілкування державною мовою		
висловлення та відстоювання власної думки		
Загальна характеристика		

Необхідність підтримки першого рівня

☐ так☐ ні

Потреба у проведенні комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи в інклюзивно-ресурсному центрі:

☐ так☐ ні

Члени команди психолого-педагогічного супроводу, які проводили оцінку

Прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)	Найменування посади	Підпис
---	---------------------	--------

Прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) одного з батьків (іншого законного представника) учня _____

_____ (дата)

_____ (підпис)

Додаток 3
до Порядку

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ

1. Період виконання _____

2. Загальні відомості про учня з особливими освітніми потребами (далі — учень):

прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) _____

дата народження _____

прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) батьків (інших законних представників) учня _____

контактні номери телефонів батьків (інших законних представників) учня _____

адреса задекларованого/zareєстрованого місця проживання (перебування) _____

повне найменування закладу загальної середньої освіти, в якому навчається учень _____

дата зарахування до закладу загальної середньої освіти _____

клас навчання _____

рік навчання _____

3. Категорії (типи) особливих освітніх потреб (труднощів), ступінь їх прояву, рівень підтримки згідно з висновком інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини _____

4. Рівень підтримки, визначений командою психолого-педагогічного супроводу* (протокол засідання від _____ 20__ р. № _____):

- ☐ перший рівень підтримки
- ☐ другий рівень підтримки
- ☐ третій рівень підтримки
- ☐ четвертий рівень підтримки
- ☐ п'ятий рівень підтримки

5. Створення інклюзивного освітнього середовища, зокрема:
розумне пристосування:

Назва адаптації/модифікації освітнього середовища	Необхідні заходи
---	------------------

Пристосування середовища

Доступність

Освітлення

Рівень шуму

Потреба в усамітненні, його періодичність і місце

Інформаційні позначки

Меблі

Інше

Організація освітнього процесу

Адаптація:

використання візуального розкладу

використання індивідуальних позначок

збільшення часу на виконання завдань

збільшення обсягу допомоги (навідне запитання, демонстрація зразка, нагадування)

чергування видів діяльності

використання заохочень

використання засобів концентрації уваги

картки-підказки, картки-інструкції

інше

Модифікація:

зміна змісту навчальних предметів

зміна вимог щодо виконання завдань

зміна підходів до проведення моніторингу

інше

Назва адаптації/модифікації освітнього середовища	Необхідні заходи
---	------------------

Потреба у використанні альтернативної (додаткової) комунікації

Жестова мова

Шрифт Брайля

Календарна система

Комунікаційна система обміну зображеннями (картки PECS)

Інше

наявність індивідуального навчального плану:

☐ так

☐ ні

здійснення освітнього процесу:

☐ за розкладом класу

☐ за адаптованим розкладом з відвідуванням окремих уроків за індивідуальним розкладом відповідно до індивідуального навчального плану _____

(зазначити окремі уроки)

забезпечення допоміжними засобами для навчання:

☐ так

☐ ні

перелік допоміжних засобів для навчання, яких потребує учень _____

навчальні предмети (інтегровані курси), зміст яких потребує адаптації/модифікації:

Найменування навчального предмета (інтегрованого курсу)	Адаптація/модифікація	Прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) відповідального педагогічного працівника
---	-----------------------	--

Адаптація/модифікація навчальних предметів (інтегрованих курсів) здійснюється педагогічними працівниками, які їх викладають, протягом навчального року за формою, визначеною у додатку 4 до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 76, ст. 4774), — із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 5 лютого 2026 р. № 129.

6. Індивідуальні особливості розвитку учня та цілі, завдання, очікувані результати за освітніми галузями, які планується досягти:

Освітня галузь/навчальний предмет/напрямок корекційно-розвиткової роботи	Наявні знання, вміння і навички учня (компетентності)	Довгострокові цілі та завдання на період виконання індивідуальної програми розвитку	Очікувані результати/вміння, які планується досягти	Отримані результати/вміння (сформовано, формуються) (заповнюється в кінці навчального року)
--	---	---	---	---

7. Додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття (послуги):

Найменування заняття (послуги)	Прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) фахівця, який проводить заняття (надає послугу)	День проведення	Час проведення
--------------------------------	---	-----------------	----------------

8. Особливості процесу оцінювання**:

☐ спрощення інструкцій (короткі фрази, наочна підтримка, картки, алгоритм дій тощо)

☐ гнучкість використання часу (збільшення часу на виконання, перерви, поділ завдань на частини тощо)

☐ зменшення кількості завдань та/або варіантів відповідей тощо

☐ використання оптимальних форм оцінювання відповідно до потреб (тести, усні опитування, аудіозавдання, завдання в друкованій формі, демонстрація знань через практичні дії, оцінювання результатів практичної діяльності тощо)

☐ використання доступних форм викладу інформації (шрифт Брайля, збільшений та інший шрифт, тактильні матеріали, дактильна абетка, жестова мова, адаптовані природні жести, письмові чи усні завдання, комп'ютерні технології, мультимедійні засоби, комунікаційна система обміну зображеннями (картки PECS), проста мова, зміна форми і об'єкта тощо)

☐ використання допоміжних засобів (рамка для виділення окремих рядків, кольорові фільтри, додаткове освітлення, оптичні засоби корекції (телесенсорні лупи, ручні лупи, лупи з підсвіткою тощо), лінеатури, індивідуальні засоби слухової корекції, пюпітри, комунікатори тощо)

- ☐ уникнення графічних завдань для осіб з порушенням зору
- ☐ уникнення зорових/слухових подразників та створення комфортних умов для проведення оцінювання тощо
- ☐ інше _____
(зазначити інші особливості процесу оцінювання)

9. Потреба у продовженні строків навчання (заповнюється в кінці навчального року):

- ☐ так
- ☐ ні

10. Члени команди психолого-педагогічного супроводу, які склали індивідуальну програму розвитку:

Прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)	Найменування посади	Підпис
--	------------------------	--------

11. Погодження індивідуальної програми розвитку з батьками (іншими законними представниками) учня, особою, яка досягла чотирнадцятирічного віку (за потреби):

Я, _____,
(прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності))

брав (брала) участь у розробленні індивідуальної програми розвитку та згоден (згодна) з її змістом.

(дата)

(підпис)

* За потреби команда психолого-педагогічного супроводу разом із фахівцем інклюзивно-ресурсного центру та за погодженням з батьками (іншими законними представниками) учня можуть прийняти рішення про зміну рівня підтримки та обсягу додаткових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) у межах суміжного з урахуванням динаміки розвитку учня.

** З наведеного переліку необхідно обрати потрібні особливості процесу оцінювання та зазначити їх у додатку 4 до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 76, ст. 4774), — із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 5 лютого 2026 р. № 129, для кожного навчального предмета (інтегрованого курсу).

ІНФОРМАЦІЯ
про адаптацію/модифікацію змісту навчальних
предметів (інтегрованих курсів), очікувані результати
навчання та особливості проведення оцінювання

Навчальний предмет (інтегрова- ний курс)*	Адаптація/ модифікація	Очікувані результати навчання з урахуванням модифікації змісту навчального предмета (інтегрованого курсу)	Особливості проведення оцінювання	Прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) відповідального педагогічного працівника
--	---------------------------	--	---	--

* Послідовність навчальних предметів (інтегрованих курсів) визначається річним навчальним планом класу або індивідуальним навчальним планом учня (за наявності).”.
